

Λόγος Κατηχητήριος ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς - 2019 (Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος)

Categories : [ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ](#)

Date : Μαρτίου 10, 2019

«Η ΑΣΚΗΣΙΣ ΩΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟ “ΕΜΟΝ” ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης»

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΠΑΡ’ ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

* * *

Χάριτι τοῦ πανδώρου Θεοῦ, ἐφθάσαμεν καὶ ἐφέτος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, διὰ νά καθάρωμεν ἑαυτούς, συνεργοῦντος τοῦ Κυρίου, ἐν προσευχῇ, ἐν νηστεία καὶ ταπεινώσει, καὶ νά εὐτρεπισθῶμεν πρὸς ἔνθεον βίωσιν τῶν σεπτῶν Παθῶν καὶ ἑορτασμόν τῆς λαμπροφόρου Ἐγέρσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Μέσα εἰς ἓνα κόσμον πολλαπλῶν συγχύσεων, ἡ ἀσκητικὴ πεῖρα τῆς Ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ τιμαλφέστατον πνευματικόν κεφάλαιον, ἀνεξάντλητον πηγὴν θεογνωσίας καὶ ἀνθρωπογνωσίας. **Ἡ εὐλογημένη ἄσκησις**, τό πνεῦμα τῆς ὁποίας διαποτίζει σύνολον τόν καθ’ ἡμᾶς τρόπον τοῦ βίου, - «*Ἀσκητισμός εἶναι ὀλόκληρος ὁ Χριστιανισμός*»-, δέν ἀποτελεῖ προνόμιον τῶν ὀλίγων ἢ τῶν ἐκλεκτῶν, ἀλλά «*ἐκκλησιαστικόν γεγονός*», **κοινόν ἀγαθόν, κοινήν εὐλογίαν, καὶ κοινήν κλῆσιν** διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως τούς πιστούς. Οἱ ἀσκητικοὶ ἀγῶνες δέν εἶναι, **βεβαίως, αὐτοσκοπός**, δέν ἰσχύει ἡ ἀρχή «*ἢ ἄσκησις διὰ τὴν ἄσκησιν*». Ὁ στόχος εἶναι ἡ **ὑπέρβασις τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ τοῦ «φρονήματος τῆς σαρκός»**, ἡ μετάθεσις τοῦ κέντρου τῆς ζωῆς ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν ἐπιθυμίαν καὶ τό «*δικαίωμα*» εἰς τὴν «*οὐ ζητοῦσαν τὰ ἑαυτῆς*» ἀγάπην, κατὰ τό βιβλικόν, «*μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος*»[1].

Αυτό τό πνεῦμα κυριαρχεῖ καθ' ὅλην τήν μακράν ιστορικήν πορείαν τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τό Νέον Μητερικόν συναντῶμεν μίαν ὑπέροχον περιγραφὴν αὐτοῦ τοῦ ἡθους τῆς **παραιτήσεως ἀπό τό «ἐμόν» ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης**: «*Παρέβαλόν ποτε σκητιῶται τῇ ὀσίᾳ Σάρρα, ἡ δέ παρέθηκεν αὐτοῖς κανίσκιον μετά χρεῖων· οἱ δέ γέροντες ἀφέντες τά καλά, ἔφαγον τά σαπρά. Εἶπε δέ αὐτοῖς ἡ τιμία Σάρρα· ὄντως ἐν ἀληθείᾳ, σκητιῶταί ἐστε*»[2]. Αὐτή ἡ κατανόησις καί ἡ **θυσιαστική χρῆσις τῆς ἐλευθερίας εἶναι ξένη πρὸς τό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας, τό ὁποῖον ταυτίζει τήν ἐλευθερίαν μέ ἀτομικάς διεκδικήσεις καί δικαιωματισμόν**. Ὁ σύγχρονος «*αὐτόνομος*» ἄνθρωπος δέν θά ἔτρωγε τούς σαπρούς καρπούς, ἀλλά τούς καλούς, καί θά ἦτο βέβαιος ὅτι τοιουτοτρόπως ἐκφράζει καί χρησιμοποιεῖ αὐθεντικῶς καί ὑπευθύνως τήν ἐλευθερίαν του.

Εἰς τό σημεῖον αὐτό εὐρίσκεται ἡ **ὑψίστη ἀξία τῆς ὀρθοδόξου θεωρήσεως τῆς ἐλευθερίας διὰ τόν σύγχρονον ἄνθρωπον**. Πρόκειται περί μιᾶς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία δέν ἀπαιτεῖ ἀλλά μοιράζεται, δέν διεκδικεῖ ἀλλά θυσιάζεται. Ὁ ὀρθόδοξος πιστός γνωρίζει ὅτι ἡ αὐτονομία καί αὐτάρκεια δέν ἀπελευθερώνουν τόν ἄνθρωπον ἀπό τόν κλοιόν τοῦ ἐγώ, τῆς αὐτοπραγματώσεως καί τῆς αὐτοδικαιώσεως. Ἡ ἐλευθερία, «*ἧ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν*»[3], ἐνεργοποιεῖ τὰς δημιουργικάς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, πραγματώνεται ὡς ἄρνησις τοῦ αὐτοεγκλεισμοῦ, ὡς ἀπροϋπόθετος ἀγάπη καί κοινωνία τῆς ζωῆς.

Τό ὀρθόδοξον ἀσκητικόν ἦθος δέν γνωρίζει διχασμούς καί δυϊσμούς, δέν ἀπορρίπτει τήν ζωήν, ἀλλά τήν μεταμορφώνει. Ἡ δυϊστική θεώρησις καί ἀπόρριψις τοῦ κόσμου δέν εἶναι χριστιανική. Ὁ **γνήσιος ἀσκητισμός εἶναι φωτεινός καί φιλόανθρωπος**. Εἶναι χαρακτηριστικόν τῆς ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας, ὅτι ἡ περίοδος τῆς νηστείας εἶναι **διαποτισμένη ἀπό σταυροαναστάσιμον χαράν**. Καί οἱ ἀσκητικοί ἀγῶνες τῶν ὀρθοδόξων, ὅπως καί συνολικῶς ἡ καθ' ἡμᾶς πνευματικότης καί ἡ λειτουργική ζωή, ἀναδίδουν τό ἄρωμα καί τό φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ **Σταυρός εὐρίσκεται εἰς τό κέντρον τῆς ὀρθοδόξου εὐσεβείας, δέν εἶναι ὅμως τό τελικόν σημεῖον ἀναφορᾶς τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας**. Αὐτό εἶναι ἡ ἀνεκκλάλητος χαρά τῆς Ἀναστάσεως, ὁδόν πρὸς τήν ὁποίαν ἀποτελεῖ ὁ Σταυρός. Κατά ταῦτα, καί εἰς τήν περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ βιωματική πεμπτουσία τῶν Ὁρθοδόξων παραμένει ὁ **πόθος τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως»**.

Εὔχεσθε καί προσεύχεσθε, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ, νά ἀξιωθῶμεν, ἄνωθεν ἐπνεύσει καί ἀρωγῇ, πρεσβείαις δέ τῆς Ἁγιοπρώτου Θεοτόκου καί πάντων τῶν Ἁγίων, νά διατρέξωμεν χριστοπρεπῶς καί χριστοτερπῶς τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἀσκοῦντες μετ' εὐφροσύνης, **ἐν ὑπακοῇ πρὸς τόν κανόνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, τό «κοινόν ἄθλημα»** τῆς παθοκτόνου νηστείας, προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ, βοηθοῦντες τοῖς πάσχουσι

καί τοῖς ἐν ἀνάγκαις, συγχωροῦντες ἀλλήλοις καί «ἐν παντί εὐχαριστοῦντες»[4], διὰ νά προσκυνήσωμεν εὐσεβοφρόνως τά «Ἅγια καί Σωτήρια καί Φρικτά Πάθη» καί τήν ζωηφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καί τό κράτος καί ἡ εὐχαριστία εἰς τούς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἄγια καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βιθ´

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἀναγνωσθήτω ἐπ´ ἐκκλησίας κατά τήν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, ι´ Μαρτίου, ἀμέσως μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον.

[1] Α' Κορ. ι', 24.

[2] Π. Β. Πάσχου (ἐπιμ.), *Νέον Μητερικόν* (Ἀθῆναι: ἐκδ. Ἀκρίτας, 1990), 31.

[3] Γαλ. ε', 1.

[4] Πρβλ. Θεσσ. ε', 18.

(Πηγή: ec-patr.org)